

**Meddelande från kommissionen till medlemsstaterna i enlighet med artikel 93.1 i EG-fördraget
avseende tillämpningen av artikel 92 och 93 i fördraget på kortfristig exportkreditförsäkring**

(97/C 281/03)

(Text av betydelse för EES)

1. Inledning

kontrollen av stöd i enlighet med fördragets handelsregler och inom OECD och WTO.

1.1. Medlemsstaterna använder betydande summor av offentliga medel för att hjälpa den egna exportindustrin. Av det sammanlagda stöd som medlemsstaterna gav tillverkningsindustrin under perioden 1992–1994 gick ca 7 % till exportstöd, framförallt i form av förmånliga villkor för exportkrediter och exportkreditförsäkring ⁽¹⁾.

1.2. Exportstöd får en direkt inverkan på marknaden och konkurrensen mellan potentiella konkurrerande leverantörer av varor och tjänster. Kommissionen, som är väl medveten om de skadliga verkningarna av exportstöd har i sin roll som övervakare av att konkurrensreglerna i fördraget efterlevs alltid fördömt exportstöd till handeln inom gemenskapen ⁽²⁾. Även om medlemsstaternas stöd till export utanför gemenskapen också kan påverka konkurrensen inom gemenskapen ⁽³⁾ har kommissionen, vad avser denna verksamhet, dock inte ingripit systematiskt i enlighet med reglerna om statligt stöd, artikel 92–94 i EG-fördraget. Det finns flera orsaker till detta. För det första regleras området handel med tredje land delvis av fördragets bestämmelser (artikel 112 och 113) och artikel 112 innehåller en bestämmelse om harmonisering av exportstöd. För det andra är det inte bara konkurrensen inom gemenskapen som påverkas av stöd till export till tredje land utan även gemenskapsexportörernas konkurrenskraft gentemot exportörer i de länder som är gemenskapens handelspartners och där det ges liknande stöd. Det bör slutligen nämnas att det gjorts framsteg avseende

1.3. Samtidigt som kommissionen hittills har avhållit sig från att utöva sina kontrollbefogenheter avseende statligt stöd på området för exportkrediter och exportkreditförsäkring, har det genom arbetet i rådets exportkreditgrupp ⁽⁴⁾ och genom en rättstvist vid Europeiska gemenskapernas domstol ⁽⁵⁾ visat sig att åtminstone inom ett område, dvs. kortfristig exportkreditförsäkring, är den befintliga eller potentiella konkurrenssnedvridningen inom gemenskapen av en sådan natur att det härigenom skulle vara berättigat att kommissionen agerar i enlighet med reglerna för statligt stöd, utan att invänta framsteg på andra fronter. Snedvridning av konkurrensen kan inte enbart uppstå mellan exportörer i olika medlemsstater när dessa handlar inom och utanför gemenskapen utan även mellan olika exportkreditförsäkringsföretag som erbjuder sina tjänster inom gemenskapen.

1.4. Avsikten med detta meddelande är att undanröja de snedvridningar som beror på statligt stöd inom den sektor av exportkreditförsäkringsbranschen där det förekommer konkurrens mellan offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag och privata exportkreditförsäkringsföretag. Den kommersiella sektorn för exportkreditförsäkring handhar försäkring av kortfristiga exportkreditrisker i samband med handel inom gemenskapen och med många länder utanför gemenskapen. Dessa risker betecknas som "marknadsmässiga" och definieras nedan i avsnitt 2. Definitionen omfattar idag endast så kallade "kommersiella risker" till skillnad från "politiska risker" i samband med handel inom gemenskapen och med majoriteten av de länder som är medlemmar i OECD. De berörda länderna anges i bilagan. Även om medlemsstaterna har gjort en stor insats för att undanröja stöd i samband med kommersiella exportkreditförsäkringar för att föregripa ett ingripande från gemenskapen krävs det

⁽¹⁾ Källa: Femte översikten över statligt stöd i Europeiska gemenskapen, EG-kommissionen, 1997, s. 20. Från och med 1992 är det troligt att de nedskärningar av subventionerade exportkrediter som man kom överens om i Helsingforspaketet kommer leda till att denna siffra nu blir lägre.

⁽²⁾ I den sjunde rapporten om konkurrenspolitiken (1977), punkt 242, slog kommissionen fast att exportstöd för handeln inom gemenskapen "inte kan beviljas undantag oavsett vilken intensitet eller form stödet har eller vilken dess orsak eller avsikt är".

⁽³⁾ Se domstolens dom av den 21 mars 1990 i mål C-142/87 Belgien mot kommissionen, (1990) Rec. I-959. Se även domstolens dom av den 9 augusti 1994 i mål C-44/93, Assurances de Crédit mot OND och Belgien (1994) Rec. I-3829, punkt 30.

⁽⁴⁾ "Kreditförsäkring och den inre marknaden 1992 (kortfristig)", rapport som lagts fram för samordningsgruppen, rapportavläggare: Ph. Callut.

⁽⁵⁾ Se domstolens dom av den 18 april 1991 i mål C-63/89, Assurances du Crédit och Cobac mot rådet och kommissionen, (1991) Rec. I-1799 och domstolens dom i mål C-44/93, se fotnot 3.

för den inre marknaden en rad säkerhetsåtgärder för att säkerställa att det under alla omständigheter råder likartade konkurrensvillkor.

Detta meddelande berör inte försäkringar för medel- och långfristiga exportkreditrisker vilka i stort sett inte är marknadsmässiga idag. På detta område talar de faktorer som föranlett kommissionen att inte i någon större utsträckning utnyttja sina befogenheter att kontrollera statligt stöd fortfarande starkt emot ett sådant agerande. I stället görs insatser för att harmonisera villkoren för exportkreditförsäkringar, premier och policy i fråga om geografisk täckning, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till de olika programmen i tredje land, så att gemenskapsexportörernas konkurrenskraft inte undermineras.

1.5. I avsnitt 2 av detta meddelande beskrivs exportkreditförsäkringsmarknadens struktur och det görs en åtskillnad mellan å ena sidan den kommersiella eller marknadsmässiga sektorn där privata försäkringsföretag är verksamma, och som omfattas av detta meddelande och å andra sidan den icke-marknadsmässiga sektorn. I avsnitt 3 anges vilka de viktigaste faktorerna är när det gäller snedvridning av konkurrensen mellan privata exportkreditförsäkringsföretag och offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag och det ges en redovisning av varför och i vilken utsträckning fördragets artiklar om statligt stöd är tillämpliga. Slutligen anges i avsnitt 4 vilka åtgärder kommissionen anser är nödvändiga för att säkerställa att alla de former av återstående statligt stöd som anges i avsnitt 3 undanröjs från marknadssektorn. I enlighet med artikel 93.1 i fördraget uppmanar kommissionen vidare medlemsstaterna att för detta ändamål vidta åtgärder, om så krävs.

2. *Den marknadsmässiga sektorn och den icke-marknadsmässiga sektorn för kortfristiga exportkreditförsäkringar*

2.1. Den rapport som utarbetats av rådets exportkreditgrupp, nedan kallad rapporten, klagomål från privata exportkreditförsäkringsföretag samt ett antal mål vid Europeiska gemenskapernas domstol har visat på att det i vissa medlemsstater är samma "offentliga" exportkreditorgan som för statens räkning eller med statliga garantier (*) försäkrar exportörernas medel- eller långfristiga risker, samtidigt som de för statens räkning eller med statliga garantier även agerar på delar av marknaden för kortfristig

exportkreditförsäkring och då i konkurrens med privata exportkreditförsäkringsföretag som inte har någon sådan koppling till staten. De "offentliga" exportkreditförsäkringsorganen kan vara statliga, statsägda eller statligt kontrollerade företag eller helt privatägda och privat kontrollerade företag. I detta meddelande benämns dessa organ "offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag". På samma sätt som de "offentliga" organ som är verksamma både inom området för medel- och långfristiga samt kortfristiga exportkrediter kan vissa privatägda och privat kontrollerade exportkreditförsäkringsföretag som endast tillhandahåller kortfristiga försäkringar få statligt stöd i form av garantier eller motsvarande återförsäkringsarrangemang för vissa delar av verksamheten. Dessa försäkringsföretag måste också räknas in i gruppen av "offentliga eller offentligt understödda". Däremot kommer de exportkreditförsäkringsföretag som endast eller huvudsakligen handhar kortfristiga exportkrediter och som inte har någon verksamhet för statens räkning eller med statliga garantier (?) att benämnas "privata exportkreditförsäkringsföretag".

Rapporten visade att när offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag var verksamma för statens räkning eller med statliga garantier på delar av marknaden för kortfristiga exportkrediter i konkurrens med privata försäkringsföretag hade de vissa finansiella fördelar som kunde orsaka en snedvridning av konkurrensen gentemot de privata försäkringsföretagen. Det förekom inte i något land att de offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretagen hade monopol vad gäller kortfristiga exportkrediter.

Ett av de svåraste områden som behandlas i rapporten är återförsäkring som tillhandahålls av staten, antingen direkt eller indirekt. I rapporten konstateras att det finns återförsäkringsarrangemang som ger 100 % täckning och som motsvarar garantier som måste betraktas som stöd. Numera erkänns det att sådana återförsäkringsåtgärder där staten endast deltar i eller kompletterar ett återförsäkringsavtal med privata företag kan ge dessa företag en fördel gentemot privata försäkringsföretag som inte har ett sådant skydd. Detta innebär således en snedvridning av konkurrensen.

2.2. Trots att det under senare tid skett förbättringar genom att de offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretagen i ökande omfattning skiljer ut de kortfristiga ärendena och

(*) I vissa fall, som exempelvis i Nederländerna, täcks medel- och långfristiga affärsförbindelser inte av någon garanti utan av ett allomfattande återförsäkringsavtal med staten.

(?) Eller med motsvarande återförsäkringsarrangemang.

överför dem till självständiga företag eller inför separat bokföring har det visat sig att det enligt vad som konstateras ovan fortfarande är nödvändigt att vidta vissa åtgärder för att uppnå målet med en marknad med likartade konkurrensvillkor. Den första uppgiften blir att urskilja inom vilken sektor det finns en konkurrensutsatt marknad. Enligt rapporten var det avgörande kriteriet för att urskilja denna marknadssektor huruvida det fanns privata återförsäkringar att tillgå eller ej, och inte bara i enskilda fall. Det konstaterades, att svaret generellt sett var ja för kommersiella risker vad avser icke-offentliga köpare, men att den tillgängliga kapaciteten avseende politiska risker (inklusive risker vad avser offentliga köpare, valutaöverföringar och icke-kommersiella katastrofer) var för otillräcklig när det gällde att täcka sådana risker för att kunna betraktas som en marknadsaktivitet. Mot bakgrund av en analys av marknaden för privata återförsäkringar som gjorts utifrån tre kriterier, dvs. den försäkrade riskens varaktighet, lokalisering och art, har man i rapporten definierat "marknadsmässiga" risker som kommersiella risker med en riskperiod på maximalt tre år vid export över hela världen.

- 2.3. Av de synpunkter på detta som framförts av medlemsstaterna, olika handelsorganisationer och försäkringsföretag framgår att denna definition generellt sett är för vid. Huvudparten av de som framförde synpunkter delar den åsikt som framförs i rapporten, att politiska risker skall uteslutas eftersom marknaden för privat återförsäkring inte är tillräckligt stor och de föredrog en riskperiod för kommersiella risker på maximalt två år. Det föreföll också mycket svårt att på den privata marknaden återförsäkra den kommersiella risken för långvarigt försenade betalningar från länder utanför OECD.

- 2.4. På grund av den nära kopplingen mellan långvarigt försenade betalningar och insolvens — de risker som är kopplade till försenade betalningar leder ofta till insolvens — och det härav följande behovet av att hänföra båda dessa risker till samma kategori (marknadsmässiga och icke-marknadsmässiga) är det klokt att man tillsvidare utesluter alla kommersiella risker vad avser länder utanför OECD från att omfattas av definitionen av marknadsmässiga risker samt ej heller av målsättningen för detta meddelande. Slutligen verkar det som om det för närvarande fortfarande är svårt att teckna avtal om privat återförsäkring av kommersiella risker vid handel med vissa OECD-länder.

- 2.5. I detta meddelande och mot bakgrund av vad som framkommit ovan definieras "marknadsmässiga" risker som kommersiella risker vad avser med icke-

offentliga gäldenärer (*) som är etablerade i de länder som finns förtecknade i bilagan. För dessa risker är den maximala riskperioden (dvs. tillverkning plus en kreditid med normal startpunkt i enlighet med Bern-unionen och sedvanliga kreditvillkor) mindre än två år.

Alla andra risker (dvs. politiska risker, katastrofrisker (*) och kommersiella risker vad avser offentliga köpare och länder som inte anges i bilagan) betraktas ännu som icke-marknadsmässiga.

I detta meddelande definieras "kommersiella risker" såsom risker varvid

- en gäldenär godtyckligt avvisar ett kontrakt, dvs. en icke-offentlig gäldenär utan laglig grund beslutar sig för att avbryta eller upphäva ett kontrakt,
- en icke-offentlig gäldenär godtyckligt och utan laglig grund vägrar ta emot de varor som ett kontrakt omfattar,
- den icke-offentliga gäldenären eller dennes garant blir insolvent,
- den icke-offentliga gäldenären eller en garant inte betalar en skuld i enlighet med kontraktet dvs. långvarigt försenad betalning.

- 2.6. Kapaciteten på marknaden för privat återförsäkring varierar. Detta innebär att definitionen av marknadsmässiga risker inte är oföränderlig och kan komma att ändras med tiden. Den kan exempelvis komma att utökas till att omfatta politiska risker. Det kommer därför att vara nödvändigt att kommissionen med jämna mellanrum (minst en gång om året) gör en ny bedömning av vad definitionen skall omfatta. I samband härmed skall kommissionen samråda med medlemsstaterna och andra intresserade parter ⁽⁹⁾. Vid ändring av definitionen måste

(*) Eller icke-offentliga garantier. En offentlig gäldenär eller garant är en gäldenär eller garant som på ett eller annat sätt representerar den offentliga myndigheten (staten, regionala eller lokala myndigheter) och som inte kan förklaras insolvent vare sig juridiskt eller administrativt. I detta meddelande betraktas offentligt ägda eller offentligt kontrollerade företag och som hör hemma i de länder som anges i bilagan och som lyder under normal bolagsrätt, som icke-offentliga gäldenärer/garanter.

(*) Dvs. krig, revolution, naturkatastrofer, kärnkraftsolyckor osv. och inte så kallade "kommersiella katastrofrisker" (katastrofal ackumulering av förluster vad avser handel med enskilda köpare eller länder), vilka kan täckas av en "excess of loss"-återförsäkring och som är kommersiella risker.

⁽¹⁰⁾ Kommissionen skall bland andra samråda med rådets exportkreditgrupp.

man i den mån det är nödvändigt beakta räckvidden för gemenskapslagstiftningen för exportkreditförsäkringar för att undvika konflikter eller bristande rättssäkerhet.

3. *Faktorer som orsakar snedvridning av konkurrensen mellan privata exportkreditförsäkringsföretag och offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag.*

3.1. De faktorer som kan orsaka snedvridning av konkurrensen till förmån för offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag som försäkrar marknadsmässiga risker är följande ⁽¹¹⁾.

— Statliga garantier (rättsligt eller i praktiken) för lån eller förlusttäckning. Genom dessa garantier kan försäkringsföretagen låna till lägre ränta än den normala marknadsräntan, samt ta lån i största allmänhet. Dessutom innebär en statlig garanti att försäkringsföretagen inte behöver teckna återförsäkringar på den privata marknaden.

— Alla skillnader i krav på tillräckligt reservkapital, jämfört med de krav som ställs på de privata försäkringsföretagen. Det bör påpekas att när rådets direktiv nr 73/239/EEG ⁽¹²⁾ ändrades genom direktiv nr 87/343/EG ⁽¹³⁾ skulle den verksamhet som undantogs från direktivets tillämpningsområde, dvs. exportkreditförsäkring för statens räkning eller med statliga garantier (artikel 2.2. d i ursprungliga direktivet) inte omfatta verksamhet inom området kortfristiga kommersiella risker som offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag bedrev för egen räkning och som inte garanterades av staten ⁽¹⁴⁾. Detta innebär att offentliga eller

offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag, för att kunna försäkra kortfristiga kommersiella risker, måste ha ett visst eget kapital (solvensmarginal inklusive garantifond) och försäkringsmässiga reserver (framförallt en utjämningsfond) samt ha erhållit auktorisation i enlighet med artikel 6 ff. i direktiv 73/239/EEG.

— Nedsättning av eller befrielse från de skatter som normalt betalas (t.ex. bolagsskatt och skatter på försäkringar).

— Beviljande av statligt stöd eller kapitaltillskott från staten. Vad avser kapitaltillskott gäller principen att om staten inte agerar som en privat investerare skulle göra i en marknadsekonomi så skall kapitaltillskott betraktas som statligt stöd ⁽¹⁵⁾, fri tillgång till statlig infrastruktur och fri tillgång till konfidentiell information (t.ex. uppgifter om gäldenärer som samlats in av ambassader) på villkor som inte avspeglar de härmed förbundna kostnaderna, återförsäkring från staten, antingen direkt eller indirekt via ett antingen offentligt eller offentligt understött exportkreditförsäkringsföretag på villkor som är mer förmånliga än de villkor som marknaden för privat återförsäkring kan erbjuda vilket leder till att återförsäkringen åsätts ett för lågt pris eller att det artificiellt skapas kapacitet, som inte skulle uppstå på den privata marknaden.

3.2. De åtgärder som anges i punkt 3.1 ger eller kan ge de exportkreditförsäkringsföretag som åtnjuter dessa förmåner finansiella fördelar i förhållande till andra exportkreditförsäkringsföretag. Att dessa finansiella fördelar beviljas vissa företag leder till en snedvridning av konkurrensen och utgör statligt stöd i enlighet med artikel 92.1 i fördraget.

Artikel 92.1 är tillämplig på alla former av åtgärder som innebär att vissa företag eller produkter ges finansiella eller ekonomiska fördelar som faktiskt eller potentiellt belastar eller medför minskade intäkter för de offentliga medlen och där det inte ställs några krav eller låga krav på den berörda mottagaren i den utsträckning som sådana åtgärder påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider

⁽¹¹⁾ Om offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag som försäkrar icke-marknadsmässiga risker åläggs att acceptera att täcka marknadsmässiga risker kan detta utgöra en överträdelse av artikel 86 i fördraget. Kommissionen kan ingripa emot ett sådant agerande liksom det också är möjligt att saken föreläggs domstolar och nationella konkurrensmyndigheter.

⁽¹²⁾ Rådets första direktiv nr 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (EGT L 228, 16.8.1973, s. 3).

⁽¹³⁾ Rådets direktiv nr 87/343/EEG av den 22 juni 1987 om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (EGT L 185, 4.7.1987, s. 72).

⁽¹⁴⁾ Se domstolens dom i mål C-63/89, fotnot 5, punkt 22.

⁽¹⁵⁾ Se kommissionens meddelande till medlemsstaterna om offentliga myndigheters innehav av kapital i företag (Bull. 9-1984) och kommissionens meddelande om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget på offentliga företag inom tillverkningssektorn (EGT C 307, 13.11.1993, s. 3).

eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller produktion av vissa varor⁽¹⁶⁾.

De finansiella fördelar som anges i punkt 3.1 i samband med marknadsmässiga risker i enlighet med definitionen i punkt 2.5 påverkar handeln med tjänster inom gemenskapen. Vidare leder detta till uppkomsten av variationer i det tillgängliga försäkrings-skyddet för marknadsmässiga risker i de olika medlemsstaterna, vilket innebär en snedvridning av konkurrensen mellan företag i olika medlemsstater och sekundära effekter på handeln inom gemenskapen oavsett om det är fråga om export inom gemenskapen eller utanför densamma⁽¹⁷⁾. Bestämmelserna om undantag i artikel 92 i EG-fördraget är inte tillämpliga på stöd i samband med försäkring av marknadsmässiga risker. De snedvridande effekter som sådant stöd får inom gemenskapen väger tyngre än alla intressen som medlemsstaterna eller gemenskapen kan ha av att stödja exporten. Ovanstående ståndpunkt har bekräftats genom domstolens dom i mål nr C-63/89⁽¹⁸⁾, som direkt berörde den fråga som detta meddelande handlar om. Domstolen slog fast att även om direktivet om delvis harmonisering av försäkringsföretagens utjämningsfonder, vilket undantog exportkreditförsäkringsverksamhet för statens räkning eller med statlig garanti, inte var olagligt så skulle de faktorer som snedvrider konkurrensen mellan privata och offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag kunna berättiga till att saken förs inför domstol för att bestraffa överträdelsen av bestämmelserna [i artikel

92]". I domen i mål C-44/93⁽¹⁹⁾ drog domstolen slutsatsen att dessa förmåner utgör statligt stöd och bekräftade att kommissionen kan vidta åtgärder för att säkerställa att dessa upphör.

4. *Nödvändiga åtgärder för att eliminera snedvridning av konkurrensen vad gäller kortfristig exportkreditförsäkring vad avser marknadsmässiga risker*

4.1. Statligt stöd av det slag som anges ovan i punkt 3.1 och som beviljas offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag avseende marknadsmässiga risker i enlighet med definitionen i punkt 2.5 snedvrider konkurrensen och kan inte beviljas undantag i enlighet med fördragets regler för statligt stöd.

4.2. Medlemsstaterna uppmanas således i enlighet med artikel 93.1 i fördraget att där det så är nödvändigt ändra sina system för exportkreditförsäkring av marknadsmässiga risker, så att beviljande av statligt stöd av de slag som anges nedan till offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag vad avser dessa risker upphör inom ett år från det datum då detta tillkännagivande offentliggörs. De berörda formerna av statligt stöd är följande:

- a) Statliga garantier för lån eller förluster.
- b) Befrielse från kravet på att det skall avsättas tillräckliga reserver och befrielse från övriga krav som anges i punkt 3.1 andra strecksatsen.
- c) Nedsättning av eller befrielse från skatter eller andra avgifter som normalt skall betalas.
- d) Kapitaltillskott eller andra former av finansiering under sådana omständigheter då en privat investerare som agerar under normala marknadsförhållanden inte skulle investera i företaget, eller på sådana villkor som en privat investerare inte skulle godta.
- e) Tjänster in natura från staten, såsom tillgång till och utnyttjande av statlig infrastruktur, faciliteter eller konfidentiell information (t.ex. uppgifter om gäldenärer som samlats in av ambassader) på villkor som inte återspeglar kostnaderna för dessamma.

⁽¹⁶⁾ Se domstolens dom av den 23 februari 1961 i mål 30/59, Steenkolenmijnen mot Höga myndigheten, (1961) Rec. s. 1, punkt 19 samt domstolens dom av den 2 juli 1974 i mål 173/73, Italien mot kommissionen, (1974) Rec. s. 709 ff. samt domstolens dom av den 17 september 1980 i mål 730/79, Philip Morris mot kommissionen, (1980) Rec. s. 2671 ff.

⁽¹⁷⁾ I domstolens dom i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, se fotnot 3 ovan, slog domstolen fast att inte enbart stöd till export inom gemenskapen utan även stöd till export utanför gemenskapen kan påverka konkurrensen och handeln inom gemenskapen. Båda dessa former av export försäkras av exportkreditförsäkringsföretag och stöd till båda dessa kan därför få effekter för konkurrensen och handeln inom gemenskapen.

⁽¹⁸⁾ Dom i mål C-63/89, se fotnot 5. punkt 24. Generaladvokat Tesauro uttalade åsikten att där det föreligger konkurrens mellan privata och offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag "är det högst tveklaktigt huruvida medlemsstaterna legitimt kan ge finansiellt stöd till statliga aktörer. Interventioner av detta slag skulle kunna vara oförenliga med reglerna för statligt stöd" (1991) Rec. I-1835 (punkt 15).

⁽¹⁹⁾ Dom i mål C-44/93, se fotnot 3, punkt 34.

- f) Återförsäkring från staten, antingen direkt eller indirekt via ett annat offentligt eller offentligt understött exportkreditförsäkringsföretag på förmånligare villkor än vad marknaden för privat återförsäkring kan erbjuda, eftersom återförsäkringsföretaget får statligt stöd av sådant slag som anges i föregående strecksatser, vilket antingen leder till att försäkringsskydd åsätts ett för lågt pris eller till att det artificiellt skapas en kapacitet som inte skulle uppstå på den privata marknaden.

I väntan på resultatet av den genomgång som anges i punkt 4.3, förblir dock befintliga kompletterande statliga återförsäkringsarrangemang tillåtna under en övergångsperiod, förutsatt att följande krav är uppfyllda:

- Statlig återförsäkring skall endast utgöra en underordnad del av försäkringsföretagets totala återförsäkringsskydd.
- Om försäkringsföretagets återförsäkringsavtal omfattar marknadsmässiga och icke-marknadsmässiga risker, så att den statliga återförsäkringen oundvikligen omfattar marknadsmässiga risker, får den statliga återförsäkringen för marknadsmässiga risker inte omfatta mer än vad som erbjuds på marknaden för privat återförsäkring om man hade sökt återförsäkring för enbart dessa risker.
- Den statliga återförsäkringen får inte vara sådan att den ger försäkringsföretaget möjlighet att försäkra affärer med enskilda köpare i en utsträckning som överstiger den gräns som berörda återförsäkringsföretag på den privata marknaden tillämpar.
- Premien för statlig återförsäkring skall återspegla risken och beräknas med kommersiella och marknadsmässiga metoder, och om det förekommer en motsvarande premiesättning på marknaden får statens premie inte underskrida denna.
- Det skall vara möjligt för alla kreditförsäkringsföretag som uppfyller det gemensamma urvalskriteriet att erhålla statlig återförsäkring av marknadsmässiga risker.

- 4.3. För att efterkomma vad som anges i punkt 4.2 blir offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag tvungna att som ett minimum inrätta en särskild förvaltning och särskild bokföring för försäkring av marknadsmässiga och icke-marknadsmässiga risker för statens räkning eller med statliga garantier, för att kunna påvisa att de inte får statligt stöd för försäkring av marknadsmässiga risker. Bokföringen för verksamhet som försäkras för

försäkringsföretagets egen räkning skall överensstämma med bestämmelserna i rådets direktiv 91/674/EG⁽²⁰⁾.

Dessutom skall medlemsstater som tillhandahåller återförsäkringsskydd till ett exportkreditförsäkringsföretag genom att delta eller engagera sig i avtal om återförsäkring inom den privata sektorn vilka omfattar både marknadsmässiga och icke-marknadsmässiga risker, påvisa att ett sådant arrangemang inte inbegriper statligt stöd enligt punkt 4.2 f.

Med detta mål i sikte kommer kommissionen, i nära samarbete med medlemsstaterna, att fortlöpande — från och med dagen för offentliggörande av detta meddelande — övervaka arrangemang av detta slag genom att de berörda medlemsstaterna sänder in halvårsrapporter och i slutet av 1998 kommer kommissionen att göra en fullständig genomgång av dessa arrangemang. Vid denna genomgång kommer man att beakta alla kunskaper och erfarenheter som man med tiden förvärvat om hur marknaden för kortfristig exportkreditförsäkring fungerar samt hur medlemsstaterna gör interventioner på marknaden, dels utifrån från de rapporter som skall läggas fram i enlighet med punkt 4.5 och som skall behandla genomförandet av vad som beslutas i detta meddelande och dels utifrån den första årliga översynen som skall göras i enlighet med punkt 4.6 och dels utifrån de anmälningar av tillämpning av undantagsbestämmelsen i punkt 4.4. Skulle det vid översynen framkomma att ett arrangemang i någon medlemsstat inbegriper statligt stöd kommer denna medlemsstat att uppmanas att upphäva detta stöd senast vid utgången av 1999.

- 4.4. Under vissa omständigheter kan det beviljas undantag från principen att exportkreditförsäkring för marknadsmässiga risker endast kan tillhandahållas av offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag om de i punkt 4.2 angivna finansiella förmånerna upphävs. Följande omständigheter möjliggör undantag:

I vissa länder kan det vara så att det tillfälligt inte finns något försäkringsskydd för marknadsmässiga exportkreditrisker att tillgå från privata exportkreditförsäkringsföretag eller från offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag som är verksamma för egen räkning, på grund av bristande försäkrings- eller återförsäkringskapacitet. Dessa risker anses därför tillfälligt som icke-marknadsmässiga.

Under sådana omständigheter kan dessa tillfälligt icke-marknadsmässiga risker tas av ett offentligt eller offentligt understött exportkreditförsäkringsföretag.

⁽²⁰⁾ Rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag, EGT L 374, 31.12.1991, s. 7.

tag som förskrar icke-marknadsmässiga risker för statens räkning eller med statlig garanti. Försäkringsföretaget skall då, så långt det är möjligt, anpassa sina premier för sådana risker efter de premier som privata exportkreditförsäkringsföretag har för risker av samma slag.

Den medlemsstat som avser att utnyttja denna bestämmelse om undantag skall omedelbart anmäla utkastet till beslut till kommissionen. Anmälan skall innehålla en marknadsrapport som påvisar att den privata försäkringsmarknaden inte kan täcka riskerna genom att bevis framläggs om detta av två stora väl renommerade internationella privata exportkreditförsäkringsföretag och från en nationell kreditförsäkringsföretag så att tillämpningen av undantagsbestämmelsen är berättigad. Anmälan skall dessutom innehålla en beskrivning av de villkor som offentliga eller offentligt understödda exportkreditförsäkringsföretag avser att tillämpa för sådana risker.

Inom två månader från mottagandet av en sådan anmälan skall kommissionen undersöka huruvida tillämpningen av undantagsbestämmelsen står i överensstämmelse med de villkor som anges ovan och är förenlig med Fördraget.

Om kommissionen anser att villkoren för tillämpningen av undantagsbestämmelsen är uppfyllda skall tillåtelsen gälla i två år från dagen för beslutet under förutsättning att marknadsvillkoren, som berättigar tillämpningen av undantagsbestämmelsen, inte ändras under perioden.

Vidare kan kommissionen i samråd med de övriga medlemsstaterna se över villkoren för tillämpningen av undantagsbestämmelsen. Kommissionen kan också upphäva bestämmelsen eller ersätta den med ett annat lämpligt system.

4.5. Detta meddelande gäller från den 1 januari 1998 under en period på fem år. Medlemsstaterna uppmanas att inom två månader från dagen för offentliggörandet av detta meddelande informera kommissionen om de godtar rekommendationerna i meddelandet. Dessutom uppmanas medlemsstaterna att senast den 1 januari 1999 informera kommissionen om vilka åtgärder som vidtagits för att följa dessa rekommendationer. Om det — antingen genom dessa rapporter eller på något annat sätt — skulle visa sig att de system som är i bruk i medlemsstaterna fortfarande inbegriper statligt stöd skall kommissionen bedöma detta stöd i enlighet med artiklarna 92 och 93 i fördraget och enligt de riktlinjer som fastställts ovan.

4.6. Kommissionen kommer i samarbete med medlemsstaterna och intresserade parter att regelbundet (minst en gång om året) göra en översyn av definitionen av begreppet marknadsmässiga risker och se över hur detta meddelande fungerar mot bakgrund av marknadsutvecklingen och eventuell lagstiftning från rådet. Alla upplysningar som kommissionen i samband med en sådan översyn tar emot från medlemsstaterna och intresserade parter kommer, med tillåtelse från den som lämnat upplysningarna, att ställas till alla de övriga deltagarnas förfogande.

BILAGA

Förteckning över länder med marknadsmässiga risker

Europeiska unionen:

Belgien
Danmark
Finland
Frankrike
Förenade kungariket
Grekland
Irland
Italien
Luxemburg
Nederländerna
Portugal
Spanien
Sverige
Tyskland
Österrike

Länder som är medlemmar i OECD och som anses vara länder med marknadsmässiga risker:

Australien
Kanada
Island
Japan
Nya Zeeland
Norge
Schweiz
USA